

Reakce na sociální dopady krize by měla vycházet z komplexního přístupu a měla by být založena na provázanosti opatření v oblasti sociální politiky, politiky zaměstnanosti a daňovém systému. Úsporná opatření vytvářejí tlak na omezení sociálních a dalších podpůrných programů. Úspory je nutno hledat primárně v obslužných nákladech systému a zvyšováním jeho efektivitu, příslušná opatření by tedy měla být zaměřena na zjednodušení, zpřehlednění systému a větší adresnost dávek.

OECD dlouho doporučuje tzv. daňově-dávkový model, s jehož myšlenkou ČR souhlasí. Ten spočívá v provázanosti daňových a sociálních opatření tak, aby se vyplatilo pracovat i v případě nízkých výdělků z práce a zmenšil se tak prostor pro „past nečinnosti“ – například daňovými úlevami pro nízkopříjmové pracovníky, případně možností omezeného souběhu některých dávek a nízkého výdělku.

Podle souhrnného ukazatele ohrožení chudobou a sociálním vyloučením bylo v České republice v roce 2008 pro hodnocení pokroku do roku 2020 ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením cca 1 566 tis. osob, tj. 15,3% z celkové populace. Poslední dostupné údaje jsou z roku 2011, kdy míra souhrnného ukazatele dosáhla úrovně z roku 2008, tedy 15,3% celkové populace, což odpovídá 1 598 tis. osob. V reakci na některé znepokojující aspekty související se zadlužením domácností s nízkými a středními příjmy vláda prostřednictvím schválené novely zákona o spotřebitelských úvěrech usiluje o posílení postavení spotřebitelů a principu odpovědného úvěrování. Stejně tak bude vláda i nadále podporovat programy na zvyšování finanční gramotnosti.

V rámci systému pomoci v hmotné nouzi ČR vyplácí dávky a zajišťuje adekvátní podporu příjmů osobám ohrožených sociálním vyloučením především z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti. Přitom hledá možnosti, jak při poskytování dávek prohlubovat působení aktivačních prvků a přispívat k začlenění se do trhu práce. V průběhu roku 2013 bude i nadále probíhat provádění opatření sociální reformy v oblasti posuzování zdravotního stavu pro nepojistné sociální systémy a implementace reformovaného systému dávek poskytovaných osobám se zdravotním postižením.

V roce 2013 bude pokračovat úprava v systému sociálních služeb tak, aby řízení systému bylo správně subsidiárně nastavené, a to z hlediska vytváření potřebné sítě služeb a jejího financování. Součástí této úpravy bude také řešení procesu poskytování zdravotní péče v zařízeních sociálních služeb a sociálních služeb v zařízeních zdravotních služeb.

Sociální reforma uvolnila také prostor pro další rozvoj sociální práce. Tento proces bude pokračovat na úrovni široké diskuse mezi odborníky z akademické obce i praxe s cílem konstituovat sociální práci jako řádnou odbornou disciplínu. Bude pokračovat podpora vzdělávání pracovníků v sociálních službách.

Politika zaměstnanosti ČR se v letošním roce zaměří zejména na aktivizaci dosud neaktivních osob, na řešení rostoucí míry nezaměstnanosti mladých, na podporu vyšší participace starších na trhu práce, na zvyšování zaměstnatelnosti osob s nízkou kvalifikací, na zapojení rodičů s dětmi na trh práce a na řešení dlouhodobé nezaměstnanosti.

S cílem zvýšení účinnosti služeb zaměstnanosti bude v roce 2013 realizována řada projektů, které budou zaměřeny na rozvoj poradenských aktivit Úřadu práce ČR a posílení řízení lidských zdrojů. Další projekty jsou zaměřeny na rozvoj spolupráce služeb zaměstnanosti se zaměstnavateli při monitoringu volných pracovních míst.

Celá řada projektů, které jsou spolufinancovány z Evropského sociálního fondu, bude zaměřena na realizaci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, uplatnění znevýhodněných skupin uchazečů na trhu práce, na zvýšení a udržení kvalifikace zaměstnanců a uchazečů o zaměstnání (pokračování projektu „Vzdělávejte se pro růst“). V roce 2012 byla zahájena realizace dvou projektů zaměřených na odborné stáže. Prvním projektem je projekt „Stáže ve firmách – vzdělávání praxí“, jehož hlavním cílem je zavedení inovativního způsobu individuálního dalšího vzdělávání a rozšíření současné nabídky vzdělávacích možností. Dalším je projekt „Stáže pro mladé zájemce o zaměstnání“.

Tato a další opatření byla vládou schválena v prosinci loňského roku s cílem zlepšení podmínek rozvoje hospodářství, podpory podnikání a zaměstnanosti tvorbou nových pracovních míst.